

**ГЛАВА
РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ**

**БУРЯД УЛАСАЙ
ТОЛГОЙЛОГШО**

З А Р Л И Г

**Буряад Уласай Юрэнхылэгшын ба
Буряад Уласай Толгойлогшын
зарим гуримшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэринүүдтэ
хубилалтануудые оруулха тухай**

**Буряад Уласай Үндэһэн Хуулийн 74-дэхи статьягай ёһоор
т о г т о о н о б:**

1. «Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай зургаануудай бүридхэл тухай» гэхэн 2021.01.21-эй № 8 Буряад Уласай Толгойлогшын зарлигта (Буряад Уласай Толгойлогшын 2022.02.08-ай № 16, 2022.10.03-ай № 208, 2024.12.26-ай № 286 зарлигуудай найруулгаар) «Буряад Уласай эдэй засагай сайд,» гэхэн үгэнүүдые 3-дахи пунктда усадхаад, хубилалтануудые оруулха).

2. «Буряад Уласай Толгойлогшын болон Буряад Уласай Засагай газарай Захиргаанай Дүрим болон байгуулга баталха тухай» гэхэн 2007.10.09-эй № 589 Буряад Уласай Юрэнхылэгшын зарлигта (Буряад Уласай Юрэнхылэгшын 2007.12.27-ой № 753, 2008.06.10-ай № 153, 2008.08.14-эй № 243, 2008.12.19-эй № 430, 2008.12.19-эй № 431, 2008.12.27-ой № 444, 2009.03.24-эй № 115, 2009.06.08-ай № 206, 2009.08.04-эй № 261, 2009.08.05-ай № 264, 2009.09.24-эй № 317, 2009.09.25-ай № 320, 2009.11.10-ай № 369, 2009.12.10-ай № 384, 2010.05.11-эй № 57, 2010.12.24-эй № 158, 2011.01.26-ай № 9, 2011.02.25-ай № 29, 2011.04.04-эй № 67, 2012.02.10-ай № 21, 2012.04.06-ай № 64, 2012.04.27-ай № 79 зарлигуудай, Буряад Уласай Толгойлогшын 2012.05.22-ой № 99, 2012.09.25-ай № 210, 2012.11.15-ай № 246, 2012.12.03-ай № 252, 2013.01.22-ой № 16, 2013.01.28-ай № 19, 2013.01.30-ай № 25, 2013.03.20-ой № 64, 2013.05.08-ай № 95, 2013.05.31-эй № 110, 2013.07.04-эй № 143, 2013.08.06-ай № 171, 2013.11.21-эй № 223, 2014.05.08-ай № 76, 2014.07.22-ой № 131, 2014.09.08-ай № 161, 2014.10.07-ай № 175, 2014.11.25-ай № 199,

2015.03.10-ай № 25, 2015.03.31-эй № 45, 2015.07.01-эй № 105, 2015.08.04-эй № 123, 2015.09.30-ай № 163, 2015.10.08-ай № 169, 2015.10.20-ай № 177, 2016.01.27-ай № 6, 2016.04.20-ай № 70, 2016.06.14-эй № 112, 2016.08.30-ай № 163, 2016.10.03-ай № 172, 2016.11.28-ай № 201, 2017.04.18-ай № 71, 2017.04.21-эй № 72, 2017.04.28-ай № 86, 2017.06.23-ай № 123, 2017.08.17-ой № 156, 2017.12.14-эй № 261, 2018.01.24-эй № 10, 2018.01.26-ай № 11, 2018.03.02-ой № 40, 2018.07.19-эй № 138, 2018.10.15-ай № 197, 2018.11.02-ой № 206, 2019.03.06-ай № 27, 2019.03.29-эй № 52, 2019.06.10-ай № 112, 2019.07.09-эй № 144, 2019.07.24-эй № 163, 2019.08.09-эй № 175, 2019.10.03-ай № 205, 2020.02.04-эй № 11, 2021.01.29-эй № 29, 2021.02.19-эй № 51, 2021.04.14-эй № 118, 2021.05.12-ой № 136, 2021.05.13-ай № 137, 2021.12.15-ай № 342, 2022.02.11-эй № 19, 2022.06.20-ой № 131, 2022.06.24-эй № 137, 2022.08.05-ай № 164, 2022.10.10-ай № 210, 2022.11.11-эй № 237, 2022.12.07-ой № 260, 2023.04.11-эй № 66, 2023.06.21-эй № 110, 2023.09.14-эй № 176, 2023.11.03-ай № 199, 2024.06.27-ой № 100, 2024.07.09-эй № 111, 2024.08.29-эй № 146, 2024.08.29-эй № 147, 2024.09.10-ай № 157, 2024.09.27-ой № 170, 2024.10.24-эй № 198, 2024.10.31-эй № 208, 2024.12.23-ай № 271, 2026.01.21-эй № 3 зарлигуудай найруулгаар) удаадахи хубилалтануудыг оруулха:

2.1. 7-дохи пунктда «Түсэлэй хүтэлбэрийн захиргаанай хүтэлбэрилэгшын орлогшын,» гэжэ үгэнүүдыг усадхаха.

2.2. 10-дахи пунктда «221» тоо «220» гэжэ тоогоор хэлгэхэ.

2.3. 1-дэхи хабсаргалтада:

2.3.1. 4.1-дэхи пунктда «Түсэлэй хүтэлбэрийн захиргаанай хүтэлбэрилэгшын орлогшын,» гэжэ үгэнүүдыг усадхаха.

2.3.2. 5.4-дэхи пунктда «найман» гэхэн үгэ «долоон» гэжэ үгөөр хэлгэхэ.

2.3.3. 5.5-дахи пунктда:

2.3.3.1. Хоёрдохи абзацта «Буряад Уласай Толгойлогшын Хиналтын хороон» гэхэн үгэнүүдэй удаа «Түсэл хүтэлбэрийн талаар хороон» гэхэн үгэнүүдыг нэмэхэ.

2.3.3.2. Зургаадахи абзац усадхаха.

2.4. 2-дохи хабсаргалтада долоодохи абзац усадхаха.

2.5. 3-дахи хабсаргалтада:

«Албан бэшэгэй газар (Хорооной эрхээр)	13	9»
---	----	----

гэхэн мур удаадахи удхатай мурөөр хэлгэхэ:

«Албан бэшгэй газар (Хорооной эрхээр)	12	8»
---------------------------------------	----	----

2.6. 4-дэхи хабсаргалтада:

2.6.1. Удаадахи удхатай зургаадахи мур нэмэхэ:

«Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын орлогшо;».

2.6.2. Зургаадахи - арбан гурбадахи мурнуудые тус тустань долоодохи - арбан дүрбэдэхи мурнууд гэжэ тоолохо.

3. Буряад Уласай Толгойлогшын 2021.03.31-эй № 25-рг захирамжаар (Буряад Уласай Толгойлогшын 2021.04.30-ай № 39-рг, 2022.03.16-ай № 33-рг, 2022.07.18-ай № 60-рг, 2022.10.13-ай № 85-рг, 2024.01.27-ой № 7-рг, 2024.06.27-ой № 61-рг, 2024.11.06-ай № 109-рг, 2024.12.10-ай № 120-рг, 2025.03.17-ой № 21-рг, 2025.10.27-ой № 94-рг захирамжануудай шэнэ найруулгануудаар) баталагдаһан Буряад Уласай Толгойлогшын - Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын, Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшын, Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын орлогшонуудай хоорондо уялгануудые хубаарилгада удаадахи хубилалтануудые оруулха:

3.1. «Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Мухин В. В.» гэхэн хэхэгтэ:

3.1.1. Хоёрдохи абзац удаадахи найруулгаар бэхэхэ:

«Буряад Уласта бюджетэй, мүнгэн һангай, урьһаламжын ба мүнгэнэй бодолго үнгэргэлгы хангалгын асуудалнуудай түлөө харюусадаг, эдэй засагай бодолгын асуудалнууд, тэрэ тоодо хүрэнгэжүүлгын ба гадаадын эдэй засагай ажал ябуулгын асуудалнууд, ажалай дэлгүүр, ажаһуугшадые ажалаар хангалгын асуудалнууд ба гүрэнэй захилнууд, залан хүтэлбэрилдэг һалбаринуудта тоо оньһоной хубилалгын талаар ажал ябуулга зохилдуулгын талаар харюусалгатай юм. Буряад Уласай холын хараата түсэблэлгын дансануудые зохёон бэлдэлгын, заһабарилгын ба бэлүүлгын ябасы хиналгын, тэрэ тоодо Буряад Уласай нийгэмэй-эдэй засагай хүгжэлтын холын хараата түсэбүүд ба Буряад Уласай гүрэнэй программануудые бэлүүлгын талаар харюусалгатай.».

3.1.2. Удаадахи удхатай арбадахи абзац нэмэхэ:

«- Буряад Уласай эдэй засагай яаман;».

3.1.3. Арбадахи - хорин гурбадахи абзацуудые тус тустань арбан нэгэдэхи - хорин дүрбэдэхи абзацнууд гэжэ тоолохо.

3.2. «Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын орлогшо - Буряад Уласай Толгойлогшын ба Буряад Уласай Засагай газарай Захиргаанай Хүтэлбэрилэгшэ Гулгенов А. Н.» гэхэн хэхэгтэ:

3.2.1. нэгэдэхи абзацта:

3.2.1.1. «Түсэлэй ажаябуулга нэбтэрүүлгэ,» гэхэн үгэнүүдые усадхаха.

3.2.1.2. «Тоо оньһото эдэй засаг» ба «Тоо оньһото хубилалта» гэхэн түсэлнүүдые залан хүтэлбэрилдэг гэжэ үгэнүүдые «залан хүтэлбэрилдэг халбаринуудта тоо оньһоной хубилалгын талаар ажаябуулга зохилдуулгын түлөө харюусалгатай юм» гэжэ үгэнүүдээр хэлгэхэ.

3.2.2. Гурбадахи абзацта «Буряад Уласта тоо оньһоной талаар хубилалгын нютаг можын хүтэлбэрилэгшэ, тоо оньһоной хубилалгын талаар харюусалгатай.» гэхэн үгэнүүдые усадхаха.

3.3. «Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын орлогшо - Буряад Уласай эдэй засагай сайд» гэхэн мүр удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын орлогшо

Түсэлэй ажаябуулга нэбтэрүүлгын ба эмхидхэлгын асуудалнуудай талаар харюусалгатай.

Буряад Уласта үндэһэтэнэй түсэлнүүдые ба гүрэнэй программануудай түсэлэй хуби бэелүүлгы адалан шалгалга бэелүүлдэг, «Мэдээнүүдэй эдэй засаг ба гүрэнэй тоо оньһоной хэлбэн хубилалта», «Арад зоной гүрэн» гэхэн түсэлнүүдые залан хүтэлбэрилдэг.

Буряад Уласта түсэл хүтэлбэри нэбтэрүүлгын талаар Буряад Уласай гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудай ажаябуулга залан хүтэлдэг ба «2030 он болотор ба саашадаа 2036 он болотор хугасаада Оросой Холбоото Уласай хүгжэлтын үндэһэтэнэй зорилгонууд тухай» гэхэн 2024.05.07-ой № 309 Оросой Холбоото Уласай Юрэнхылэгшын Зарлиг дүүргэдэг.

Байгуулалай адалан шалгалта хэхэ хүдэлмэри залан хүтэлдэг, Буряад Уласай гүрэнэй программануудай түсэлэй хубиин, Буряад Уласай гүйсэдхэхы засагай зургаануудай бэелүүлдэг нютаг можын түсэлнүүдэй, нютаг можын түрүүн бэелүүлэгдэхэ түсэлнүүдэй (программануудай), албан зургаануудай нютаг можын түсэлнүүдэй (программануудай), туршалгын түсэлнүүдэй бэелүүлгы шэнжэлэн үзэдэг ба уридшалан багсаамжалдаг.

Буряад Уласта тоо оньһоной хубилалтын талаар нютаг можын хүтэлбэрилэгшэ, тоо оньһоной хубилалтын ба хэмэл ухаанай хүгжэлтын талаар харюусалгатай.

Буряад Уласай гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудта гүрэнэй туһаламжа абагшадта анхарал хандуулха заршамууды ба хэбүүдые

нэбтэрүүлгын талаар харюусалгатай юм.

Гүрэнэй туһаламжа абагшадта анхарал хандуулха заршамууды ба хэбүүды нэбтэрүүлгын хэмжээндэ гүрэнэй ба нютагай засагай хангалганууды тааруу зохид болголгын, тэрэ тоодо туһа хангамжанууды тоо оньһожоруулха талаар харюусадаг.

Гүрэнэй туһаламжа абагшадта анхарал хандуулха заршамууды ба хэбүүды нэбтэрүүлгын асуудалнуудаар Буряад Уласай гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудай ажаябуулга хинадаг ба түсэлэй офиснуудай харилсалгын байгуулгатай хүдэлхэ хубида «Гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжанууды үзүүлхэ талаар Буряад Уласай олон үүргэтэ түб» гэхэн гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанай ажаябуулгы залан хүтэлдэг.

Буряад Уласай Толгойлогшын болон Буряад Уласай Засагай газарай Захиргаанай түсэлнүүдэй хүтэлбэрийн хорооной түсэл хүтэлбэрийн асуудалнуудаар, гүрэнэй туһаламжа абагшадта анхарал хандуулха заршамууды ба хэбүүды нэбтэрүүлгын ажаябуулга зохилдуулна ба хинана.

Буряад Уласай Толгойлогшын болон Буряад Уласай Засагай газарай Захиргаанда тоо оньһоной хубилалгын асуудалнуудаар ажал зохилдуулна ба Тоо оньһоной хүгжэлтын хорооной ажаябуулга хинана.

Нютаг можын түсэлнүүдэй дүнгүүдээр, тэрэ тоодо ехэ барилгын объектнүүдэй харуулгануудаар албан хоорондын харилсаата ажал бээлүүлнэ.

Буряад Уласай гүрэнэй гүйсэдхэхы засагай зургаануудай харилсаа, «Шэнэ түсэлнүүды дэбжүүлхэ талаар холын хараата үүсхэлнүүдэй агентствэ» гэхэн аралжаанай бэшэ бээ дааһан эмхитэй ниитын эмхи эмхи зургаануудай ба шэнжэн сэгнэлгын бүлэглэлэй ниитэлэй харилссае эмхидхэнэ ба Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ «Шэнэ түсэлнүүды дэбжүүлхэ талаар холын хараата үүсхэлнүүдэй агентство» гэхэн аралжаанай бэшэ бээ дааһан эмхиин бээлүүлдэг түсэлнүүд ба үүсхэлнүүды бээлүүлгын хиналта хэнэ.

Буряад Уласай хуули ёһоной шиидхэбэринүүдээр байгуулагдаһан комиссинуудай ба зүблэлнүүдэй ажал эрхэ мэдэлэй хэмжээндэ хүтэлбэрилнэ.

Тон нюуса ба нюуса мэдээнүүдтэй ба дансануудтай, тэрэ тоодо хамгаалгын асуудалнуудаар, дайнда татабарида бэлэдхэлгын, албатаниие хамгаалгын асууалнуудтай танилсана.

Буряад Уласай Толгойлогшын хуули ёһоной шиидхэбэринүүдээр ба Буряад Уласай Засагай газарнууд, Буряад Уласай Толгойлогшын - Буряад

Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын, Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшын даалгабаринуудаар Буряад Уласай хуулинуудай ёһоор бусад бүрин этигэмжэнүүдые бээлүүлдэг.».

3.4. «Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын орлогшодые үгы байһан сагтань орлохо гурим» гэхэн бүлэгтэ:

3.4.1. Арбадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын орлогшо - Буряад Уласай Толгойлогшын ба Буряад Уласай Засагай газарай Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ Гулгенов А.Ц. Буряад Уласай Засагай газарай Түрүүлэгшын орлогшоор хаража үзэнэ;».

3.4.2. Арбан нэгэдэхи абзац соо «- Буряад Уласай эдэй засагай сайд» гэхэн үгэнүүдые «Сухоруков В.В.» гэхэн үгөөр хэлгэхэ.

4. Буряад Уласай Толгойлогшын ба Буряад Уласай Засагай газарай Захиргаан (Гулгенов А.Ц.) тус зарлигай хүсэндөө ороһон үдэрһөө хоёр нараһаа хойшо бэшэ эмхидхэлэй-бүридэлэй хэмжээнүүдые үнгэргэлгыг хангаха.

5. Тус зарлиг баталагдаһан үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Уласай Толгойлогшо

А. Цыденов

**Улаан-Үдэ хото,
Засагай газарай байшан**

2026 оной январин 23

№ 5

Толгойлогшын болон Засагай газарай Захиргаан түлэб дурадхаа
утаһан: 21-47-92